

Austatud Heidi Purga
Kultuuriministeerium

30. märts 2024

Avalikult eksponeeritavate ajalooliste autode toetusmeetmest

Täname võimaluse eest esitada seisukoht.

MTÜ Eesti Vanatehnika Klubide Liit (registrikood 80381430) koondab 13 Eesti Vabariigi suuremat vanatehnikaharrastajate klubi. Käesoleva seisukoha koostamiseks koondasime seisukohad ka suuremate juriidilisest isikust autokollektsiooni valdajalt. Seda põhjusel, et juriidiliste isikute jaoks kehtib vanusekoefitsient selliselt, et iga täiendav aasta vanust suurendab auto aastamaksu ca 20 euro võrra ning füüsilisele isikule ettenähtud maksu vähendavat koefitsienti ei kohaldata.

Kaheksale suuremale autokollektsiooni valdajale, kelle sõidukid on liiklusregistris juriidilise isiku nimel, on liiklusregistris registreeritud 554 autot, mille arvestuslik maksusumma on 438716,89 eurot aastas, st keskmine kollektsooniauto aastamaks on 791,91 eurot aastas. Vanusekoefitsendist tulenevalt suureneb aastamaks igal aastal ca 20 eurot auto kohta, kuni saavutab maksimaalse maksusumma (sõltuvalt auto täismassist vahemikus 924 kuni 1324 eurot).

Eesti Vanatehnika Klubide Liit peab ka liiklusseaduse § 83 alusel vanasõidukina tunnustatud sõidukite registrit, milles on 25.03.2023 seisuga 676 M1-kategooria ja 18 N1-kategooria sõidukit. EVKL ei pea arvestust omandisuhte üle, kuid tunnustamisele esitamisel on ca 20% sõiduautodest ja ca 10% kaubikutest esitatud juriidilise isiku poolt.

31.12.2023 seisuga oli Eesti liiklusregistris registreeritud direktiivi 2014/45 kohaselt ajaloolise väärtusega sõiduki mõistele vastavaid sõiduautosid/väikekaubikuid 178752, kuid üksnes 20797 omas kehtivat tehnõlevaatust. Kohustusliku liikluskindlustuse leping oli kehtiv 27448 sõidukil. Kõigist tehnõlevaatust omavatest sõidukitest moodustavad 30+ vanuses sõidukid 3%. Kliimaministeeriumi poolt algatatud jäätmeseaduse ja liiklusseaduse muudatustega puhastatakse liiklusregister mitteeksisteerivatest sõidukitest aastaks 2027, st eelduslikult jääb sellesse vanusegruppi alles ca 20 kuni 30 tuhat autot.

Arvestades 20+ vanuses sõidukite üldist maksumäära 50 eurot auto kohta, moodustab see vaid 1% kogu kavandatud mootorsõidukimaksu aastasest määrast (planeeritud 99 miljonit). Juriidilisele isikule kuuluva ajaloolise sõiduki keskmine aastamaks ligi 800 eurot tähendab see seda, et sisuliselt seisvate muuseumiautode eest tuleb tasuda mitu korda enam kui reaalselt keskkonda saastavate autode eest.

Eesti Vanatehnika Klubide Liit on rahvusvahelise vanasõidukite assotsiatsiooni FIVA (The Fédération Internationale des Véhicules Anciens, www.fiva.org) liige, mis omakorda on UNESCO koostööorganisatsioon tehnikapärandi säilitamisel. FIVA 80 liikmesriigis on umbes 2 miljonit organiseerunud vanatehnikaharrastajat. Euroopa Parlamendi juures tegutseb *European Parliament's Historic Vehicle Group*, mis on FIVA koostööorgan.

21.03.2024 kogunesid ka Eesti kaheksa suurema ajalooliste sõidukite kollektsoonide omanikud. Nõupidamisel osalesid need kollektsoonide omanikud, kelle sõidukid on registreeritud juriidiliste isikute nimele. Eestis on lisaks neile kümneid eraisikutest kollektSIONÄÄRE, kelle kogudes on samuti igapähele kümneid automaksuga maksustatavaid autosid.

Classic Riders AMC
Eesti Klassikaliste BMW'de Klubi
Eesti VanaAuto Klubi
Eesti Vanamootorrattaklubi "UNIC-MOTO"
Eesti Vanatehnika Klubi
Eesti Volga Selts
Klubi "UNIC"

Pärnumaa Vanatehnika Klubi
Tartu Uunik Auto
Vanatehnikaklubi "RETROM"
Vanatehnika Klubi "Levatek"
Võru Vanatehnikaklubi Vänt
Wana-Kolga Tsiklitall

EVKL klubid ja osalenud kolleksionärid ei toeta aastamaksu tagastamise meetmeid järgmistel põhjustel:

1. **vanasõidukid, kolleksioonisõidukid ehk laiemalt ajaloolise väärtusega sõidukid direktiivi 2014/45 tähenduses tuleb vabastada aastamaksust**, kuna need ei ole kasutuses liiklusvahenditena – oleme esitanud Kliimaministeeriumile ettepanekud ajaloolise väärtusega sõidukite täpsemaks määratlemiseks, kuna üksnes vanusekriteerium ei ole selleks piisav.
2. **Aastamaksust tuleb vabastada sõidukid, mis on ajutiselt registrist kustutatud** – maksu tuleb tasuda proportsionaalselt kasutusajaga.
3. Kui maksuvabastust ei tehta ning kohaldatakse toetusmeedet, siis on EVKL valmis kokku panema nimekirja ajaloolistest sõidukitest ja kolleksioonisõidukitest, mille alusel **aastamaksu kompensatsioon tasutakse enne aastamaksu tasumise tähtaega omaniku arvele või otse Rahandusministeeriumile**, et vältida edasi-tagasi maksmist. Põhjendamatult on siduda aastamaksu või registreerimistasu tagastamist sellega, millistel tingimustel konkreetset sõidukit avalikkusele eksponeeritakse. Kõik sellised sõidukid on eksponeeritavad, kuid mitte igapäevaselt ning ka mitte nende hoiukohas. Muudes riikides ei ole maksuvabastus seotud sõiduki eksponeerimisega. **Tagastamise tingimused tuleb sätestada seaduses, et vältida subjektiivsust.**
4. Kui maksuvabastust ajaloolistele sõidukitele ei tehta, siis **kolleksioonides olevad autod ning ka enamus kogujate käes olevaid ajaloolistest autodest kustutatakse liiklusregistrist**, kuna seisva auto eest maksu tasumine on sügavalt ebaõiglane. Kuna sõiduki registreerimisel on siiski teatav väärtus tulevikus sõiduki võõrandamisel, siis registreeritakse osa sõidukitest Lätis või Soomes, kus on maksuvabastus nii ajutiselt kustutatud sõidukitele kui ajaloolistele sõidukitele.
5. EVKL liikmed ja suuremad kolleksionärid on otsustanud, et nad **ei toeta uue bürokraatliku süsteemi loomist toetuse taotlemiseks ja jagamiseks**. Vanatehnika ja kolleksioonisõidukite omanikud ei vaja riigi toetust, vaid üksnes seda, et kultuuripärandi hoidmist ei takistataks ning ei maksustaks ebaõiglaselt. Muud kultuuripärandi hoidmisega seotud investeerimisobjektid nagu maalid, antiikesemed, kunstiteosed jne ei ole maksustatud aastamaksuga. Samuti investeerimiselemendid nagu aktsiad, osakud, väärismetallid, krüpto jne.
6. **Kolleksiooniautode omanikud ei hakka taotlema toetust, vaid selle asemel sulgevad väljapanekud ja leiavad viisi, kuidas viia miinimumini maksukoormus** (keskmine aastamaksu suurus on 800 eurot ning maks kasvab 20 euro võrra sõiduki kohta iga aastaga), st sõidukid kustutatakse Eesti liiklusregistrist. See tähendab, et **riigil jääb see osa maksust nagunii saamata**, kuid samas **kaob ka Eesti rahval võimalus näha neid ajaloolisi sõidukeid** – ajalooliste sõidukite arv ning mitmekesisus jääb avalikel üritustel-näitustel oluliseks väiksemaks, avalike kolleksioonide eksponaatide arv väheneb ja sõidukite registreerimismärgid asenduvad võõrriigi registreerimismärkidega.
7. Iga kolleksionäär jätab ilmselt alles ühe eraisikule kuuluva sõiduki teeliikluses osalemiseks, mis tähendab seda, et lõpeb senine praktika, kus suuremat kolleksiooni omav harrastaja või ettevõtte käis üritustel ja näitustel esitlemas erinevaid sõidukeid ja valis erinevat tüüpi ürituste jaoks erinevaid sõidukeid.
8. Eesti autopärandi kogujad ja hoidjad ei hakka nõudma osa sellest toetusest, mida riik jagab muudele kultuurivaldkondadele. Eesti kultuuripärandi hoidmiseks riigi poolt antav panus on niigi liiga väike.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnu Piibur

MTÜ Eesti Vanatehnika Klubide Liidu juhatuse liige

Lisaks Eesti Vanatehnika Klubide Liidu liikmetele toetavad käesolevat avaldust autokolleksionärid, kellel on kas eraisikuna või juriidilise isiku kaudu mitmetel mitusada nii liiklusregistrisse kui kandmata sõidukit. Neinar Seli, Anti Seli, Üllar Suvemaa, Vaino Kaldoja, Margus Juhkam, Marge Sophie Vinkelberg, Martin Ruud, Tuve Kärner, Peeter Kalli, Tarmo Uffert, Oleg Gross, Arno Sillat (Mootorisporti Muuseum ehk MOMU), Urmas Teearu (Mootorrattamuuseum)

Auto aastamaksu suuruse ja ebaproportsionaalsuse selgeks näiteks ajaloolise väärtusega sõidukitele on 1923. aastal valmistatud juriidilisele isikule kuuluva Ford T aastamaksu summa 924 eurot ning 1956. aastal valmistatud kaubaveo Moskvitši aastamaksu summa 563 eurot, mis kohaldub ka eraisikust omanikule.

TÄIDA AINULT ROHELISI LAHTREID				Ford T 1923 – A0025			
M1 ja M1G							
		võimsus (kw)	tühimass (kg)	valmistamisaast	Ekvivalent		töömaht cm3
CO2 ekvivalendi koefitsendid		0,29	0,07	4,92	545,28	g/km	0,8
sisesta väärtused	→	15	699	1923	max 350 g/km		2864
		vanus maksustamisaasta 2024 algusek			100		
sisepõlemine WLTP	baas	CO2 kuni 117g	CO2 118-150g	CO2 151-200g	CO2 al 201g	täismass al 2000kg	
sisesta väärtused	50 €	0 €	3 €	3,50 €	4 €	0,40 €	
	→	117	33	50	150	0	
		max = 117g	max = 33g	max = 50g	max = 150g	max = 1000kg	
Automaks aastas (jur. Isik)	924,00 €					09.10.2023 eelnõu	205,20 €

MZMA 422 1956 – A413							
N1 ja N1G							
		võimsus (kw)	tühimass (kg)	vanus (a)	Ekvivalent		töömaht cm3
sisepõlemine (vana)		0,4	0,07	5,16	413,17	g/km	0,8
sisesta väärtused	→	19	855	1956	max 350 g/km		1070
		vanus maksustamisaasta 2024 algusek			67		
	baas	CO2 kuni 204g	CO2 205-250g	CO2 251-300g	CO2 al 301g		
sisepõlemine WLTP	50 €	0 €	3 €	3,50 €	4 €		
sisesta väärtused	→	204	46	50	50		
		max = 204g	max = 46g	max = 50g	max = 50g		
Automaks aastas (kõigile)	563,00 €					09.10.2023 eelnõu	118,70 €

Võrdluseks ka registreerimistasu kalkulasioon sellistele sõidukitele. Selliste maksumäärade korral ei tooda Eestis tulevikus enam mitte ühtegi sarnast ajaloolist sõidukit, kuna ka eraisiku jaoks on selline maks ebamõistlikult suur.

Ford T 1923 – A0025							
		võimsus (kw)	tühimass (kg)	vanus (a)	Ekvivalent		töömaht cm3
CO2 ekvivalendi koefitsendid		0,29	0,07	4,92	550,2 g/km		0,8
sisesta väärtused	→	15	699	101	max 350 g/km		2864
	baas	CO2 kuni 117g	CO2 118-150g	CO2 151-200g	CO2 al 201g	täismass al 2000kg	
sisepõlemine WLTP	300 €	5 €	40 €	60 €	80 €	4,00 €	
sisesta väärtused	→	117	33	50	150		
		max = 117g	max = 33g	max = 50g	max = 150g	max = 1000kg	
Registreerimistasu (jur. Isik)	17 205,00 €					09.10.2023 eelnõus	1 852,00 €
eraisik	3 681,00 €					eraisik	300,00 €
MZMA 422 1956 – A413							
N1 ja N1G							
		võimsus (kw)	tühimass (kg)	vanus (a)	Ekvivalent		töömaht cm3
sisepõlemine (vana)		0,4	0,07	5,16	413,17 g/km		0,8
sisesta väärtused	→	19	855	67	max 350 g/km		1070
	baas	CO2 1-204g	CO2 205-250g	CO2 251-300g	CO2 al 301g		
sisepõlemine WLTP	500 €	5 €	30 €	35 €	40 €		
sisesta väärtused	→	204	46	50	50		
		max = 204g	max = 46g	max = 50g	max = 50g		
Registreerimistasu (kõigile)	6 650,00 €					09.10.2023 eelnõus	1 187,00 €

Võrdluseks ühe maailmas levinuima ajaloolise auto esmase registreerimise tasu ning aastamaksu määrad, mis ületavad sõiduki turuväärtuse.

Volkswagen 1300 (nn Põrnikas) – 1966, 37 kw, 1285 cm³, tühimag 770, täismass 1160

Esmase registreerimise tasu

Eraisik 3681 eurot

(09.10.23 eelnõus 300 eurot)

Juriidiline isik 17205 eurot

(09.10.2023 eelnõus 1238,50 eurot)

Aastamaks

Eraisik 50 eurot

(09.10.23 eelnõus 50 eurot)

Juriidiline isik 924 eurot

(09.10.2023 eelnõus 143,85 eurot)

Eesti kaheksa suurema juriidilisele isikule kuuluva autokollektsiooni andmed

Omanik	Liiklusregistris sõiduautosid	KOKKU SUMMA
1 Kriston Auto, Tartu Classic Auto (Neinar Seli, Anti Seli)	138	104190,51
2 Mave Varahalduse OÜ (Marge Sophie Vinkelberg, Martin Ruud)	96	77124,70
3 Silberauto AS (Väino Kaldoja, Margus Juhkam)	91	81785,00
4 Piko Building, Piko Hobikross (Üllar Suvemaa)	89	69728,92
5 Kehala MTÜ (Oleg Gross)	56	41419,68
6 Järva-Jaani Tuletõrje Selts (Tuve Kärner)	34	24001,80
7 Auto A la Carte (Peeter Kalli)	28	23614,28
8 Aasta Auto, Aasta Auto Pluss, Tauf-Auto (Tarmo Uffert)	22	16852,00
KOKKU	554	438716,89
keskmise ühe auto aastamaks		791,91

Lisame kaardi neist kollektsioonidest, kes on seni lubanud oma kontaktandmed avaldada. See kaart jääb ilmselgelt oluliselt hõredamaks.

<p>1 AUTOMUUSEUM Tallinn-Pärnu-Ra mnt 103, km Loomse küla, Põhja-Pärnumaa vald, 87222 Pärnumaa tel +372 514 1444 http://automuseum.ee</p> <p>2 EESTI JALGRATTAMUUSEUM Pikk 9, Väitsa alevik, Türi vald, 72801 Järvamaa tel +372 799 3057, +372 514 3262 www.velomuseum.ee</p> <p>3 EESTI MAANTEEMUUSEUM Tilleoru, Varbuse küla, Kanepi vald, 63122 Põlvamaa tel +372 799 3057, +372 5899 8064 www.maanteemuseum.ee</p> <p>4 EESTI MEREMUUSEUM Vesilennuki 6, 10415 Tallinn tel +372 620 0550 www.meremuseum.ee/en/museum</p> <p>5 EESTI MOOTORISORDI MUUSEUM Tööstuse 3, Turba alevik, Saue vald, 76201 Harjumaa tel +372 5347 4072, +372 501 8808 https://nomu.ee</p> <p>6 EESTI MUUSEUMIKAUDTEE Ülejõe 1, Lavassaare alev, 87001 Pärnu tel +372 527 2584 www.museumrailway.ee</p> <p>7 EESTI PIIMANDUSMUUSEUM H. Rehase 1, Imavere, 72401 Järvamaa tel +372 389 7533, +372 503 3886 www.piimandusmuseum.ee</p> <p>8 EESTI PÕLLUMAJANDUSMUUSEUM Pargi 4, Ülenurme, Kambja vald, 61714 Tartumaa tel +372 741 2597, +372 5855 6644 https://maamuseumid.ee</p> <p>9 EESTI SÕJAMUUSEUM Mõisa tee 1, Viirni, 74001 Harjumaa tel +372 621 7410 www.esm.ee</p> <p>10 EESTI VABADUSVÕITLUSE MUUSEUM Muuseumi tee 6, Lagedi, Rae vald, 75303 Harjumaa tel +372 5691 3933 www.vabadusvoitlus.ee</p> <p>11 EESTI VANATEHNIKA MUUSEUM Nõmme-Kase 12, 11617 Tallinn tel +372 512 2146, +372 670 0120 Renc Levoll https://tehnikamuseum.com</p> <p>12 HEINO PROSTI PÕLLUTÖÖMASINATE MUUSEUM Variku talu, Viirõ küla, Nõu vald, 61621 Tartumaa tel +372 5562 3292 FB: H.Prosti Põllutöömashinade Muuseum</p>	<p>13 HILUMAA MILITAARMUUSEUM Tahtsena 72226 Hilumaa tel +372 5347 9819 www.militaarmuseum.ee</p> <p>14 JÄRVA-JAANI VANATEHNIKA VARJUPAIK Lai 7, Järva-Jaani alev, Järva vald, 73301 Järvamaa tel +372 514 9485 FB: Järva-Jaani Vanatehnika varjupaik http://varjupaik.jts.ee</p> <p>15 LAITSERALLYPARGI AUTOMAJA Hingu küla, Saue vald, 76312 Harjumaa tel +372 671 6067, +372 5669 5819 FB: Laitserallypargi.ee/vanaautode</p> <p>16 MERCEDES-BENZ MUUSEUM Haljala tee 1, Tõrremäe, Rakvere vald, 44415 Lääne-Virumaa tel +372 660 0152</p> <p>17 MOOTORRATTAMUUSEUM Tagadi tee 1, Kurtna küla, Saku vald, 75518 Harjumaa tel +372 508 7150 Urmas Teearu https://teearu.ee/mootorrattamuseum</p> <p>18 NÄKIALLIKA TÖÖRIISTAMUUSEUM Näikallika, Kupu küla, Kuusalu vald, 74610 Harjumaa tel +372 529 3546</p> <p>19 OJAKÄÄRU AUTOMAJA Ojakäär, Kõima küla, Audru oasevald, 88309 Pärnumaa tel +372 5668 1546 Ülo Kirst</p> <p>20 O.J.K. VANATEHNIKA Oksa tee 16, Mustivere küla, Viljandi vald, 71067 Viljandimaa tel +372 529 4779 Janek Kink</p> <p>21 OLEG GROSSI AUTOKOLLEKTSIOON Keskmise, Tobia küla, Rakvere vald, 44416 Lääne-Virumaa tel +372 505 2966 Raigo Mölder</p> <p>22 PAJUSI VANAVARAKOLLEKTSIOON Pajusi 48224 Jõgevamaa tel +372 505 2041 Lembit Paal</p> <p>23 KONSE VANATEHNIKA Suur-Jõe 44a, 80021 Pärnu tel +372 5340 5770 Janno Hannus https://konse.ee/meie-hobid/vanatehnika-paeval/</p> <p>24 SAAREMAA SÕJAVARA MUUSEUM Laudanmäe, Põhiküla küla, Orissaare vald, 94613 Saaremaa tel +372 5649 3493 www.sojavaramuseum.ee</p> <p>25 SÕRVE MILITAARMUUSEUM Sääre küla, Sõrve poolsaar Saaremaa https://eap.ee/sorve-military-museum/ tel +372 513 0921 Tõnu Veldre</p>	<p>26 TAMISALU VANATEHNIKA KOLLEKTSIOON Sauvõlja tee 7, Iisaku, Jäpa vald, 46105 Lääne-Virumaa tel +372 503 8925 Tõnu Läänemets</p> <p>27 TARTU UNIK AUTO EKSPOSITSIOON Teguri 28a, 50107 Tartu tel +372 504 4303 Tarmo Uffert https://info-garage.com</p> <p>28 UFO GARAGE Sepa 24c, 51013 Tartu tel +372 504 4303 Tarmo Uffert https://info-garage.com</p> <p>29 VANARA SINIMÄGEDE MUUSEUM Rohelise 19c, Sinimäe, 40101 Ida-Virumaa tel +372 392 4634 https://museum.vanaravald.ee</p> <p>30 VALERI KIRSI VANASÕIDUKITE MUUSEUM Linnamäe tee 11, Virtsu, 90101 Pärnumaa tel +372 516 5288 http://kirsimuseum.ee</p> <p>31 VALGA ISAMAALISE KASVATUSE PÕSIEKSPOSITSIOON MILFEST Pikk 16 68208 Valga tel +372 767 1127, +372 512 1044 www.isamaalinemuseum.ee</p> <p>32 VANADE MOOTORRATASTE MUUSEUM Kuske (Kaldemäe Hostel), Kaldemäe küla, Rõuge vald, 65114 Võrumaa tel +372 520 0763 http://kaldemae.ee/museum</p> <p>33 VARBOLA VANAVARA AIT Vardi, Varbola küla, Märjamaa vald, 78203 Raplamaa tel +372 482 7339</p> <p>34 VELISE SILLAOTSALA TALUMUUSEUM Veski küla, Märjamaa vald, 78261 Raplamaa tel +372 5348 4660 Kalju Idvand www.velise.ee/museum</p> <p>35 VÄINO KARU NÕUKA AUTOD Vana-Sauga 52, 80031 Pärnu tel +372 508 4742</p> <p>36 WANA-KOLGA TSIKLITALL Kolga küla, Nõu vald, 61611 Tartumaa tel +372 505 6985 Jaan Sild FB: Wana-Kolga Tsiklitall http://tsiklitall.ee</p>
---	---	--